

Bc. Michaela Ondráčková

Vincenc z Valdštejna (1731–1797) aneb Chvála průměrnosti

Diplomová práce

Ústav českých dějin FFUK, 94 stran nenorm. + bibliografie a přílohy

Ve své převážně biograficky zaměřené diplomové práci se autorka snaží sledovat různé fazety činnosti jednoho aristokrata 18. století – Vincence z Valdštejna. Jde o vůbec první komplexní zpracování jeho života, které si vyžádalo především minuciozní a velmi náročnou heuristickou práci v archivech, stejně jako neméně náročnou práci paleografickou i jazykovou.

Autorka si vybrala osobnost, která není výjimečná (byť šlo o jednoho z nejbohatších šlechticů v Čechách), ale naopak – jak se ve své práci snaží ukázat – vlastně „typická“ pro období hypotetického „předělu“ mezi barokem a osvícenstvím, období dynamických změn, v němž žila. (Pravděpodobná) příslušnost k zednářským lóžím i snahy řešit ekonomické problémy podnikáním patří k těmto šlechtickým „znamením doby“. Osobnost typická i tím, že si s sebou nese řadu vlastností a zálib, které máme spjaté spíše s epochou předcházející, s barokem – jako je otázka rodové reprezentace, investice do umění (které je z velké části součástí této reprezentace) i na úkor prosperity vlastního panství, na úkor racionálního hospodaření.

Práce je soustředěna kolem šesti ústředních kapitol, které se věnují šesti hlavním společenským rolím, v nichž Vincenc z Valdštejna vystupoval: figuruje zde jako příslušník užší rodiny, tedy syn, manžel, otec; jako příslušník vlivného valdštejnského rodu; jako milovník a mecenáš umění, především hudby, divadla i umění výtvarného; jako hlava panství; jako nepřilíš úspěšný manufakturní podnikatel; nakonec se autorka zamýšlí nad jeho životem vnitřním – duchovním a intelektuálním. Zajímavá je i péče o hudebníky a hudební kulturu. Za nejprínosnější (a nejspíš též nejpracnější) považuji kapitoly 6. a 7., které se zabývají snahami Vincence z Valdštejna řešit kritickou ekonomickou situaci (byť, jak autorka podotýká, nešlo vyloženě o stav, který by panství ohrožoval fatálně) zvýšenou péčí o panství a pokusem o zapojení do podnikání. Dokázala se zorientovat v nelehkých záležitostech vrchnostenského hospodaření a rozkrýt i sociální síť, do kterých musel Vincenc z Valdštejna vstupovat. Také na pokusu o manufakturní podnikání přesvědčivě ukázala, jak nesamozřejmý byl úspěch a na kterých faktorech (ekonomických, sociálních, ale i psychologických) takový úspěch závisel.

Výhrady nemám, autorka práci průběžně konzultovala, takže s jejím obsahem jsem byla seznámena včas a možné nejasnosti jsme tedy dořešily již v procesu jejího vzniku.

*

Závěr:

Práce je zpracována systematicky, přehledně, je založená na velkém množství primárního pramenného materiálu, který je logicky vytríděn a vyhodnocen. Autorka si dokázala vytyčit relevantní cíle, zformulovat otázky a adekvátně na ně odpovědět. Práce plně odpovídá nárokům kladeným na diplomovou práci na oboru historie – české dějiny, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnocení **výborně**.

V Praze 22. května 2024

Doc. Daniela Tinková, PhD.

Ústav českých dějin FFUK